І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 158. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 27-го СЕРПНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 27, 1965 No. 158. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 26 серпня 1965 року

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ 25-ГО СЕРПНЯ СХВАЛИЛА НОВИЙ ІМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ, який касує дотеперішню систему квот, яка обов'язувала більше як 40 років. Проєкт прийнято більшістю 318 до 95-ох голосів після довших дебат, бо деякі конґресмени хотіли встановити квоту для країн із Західньої Півкулі, звідки можуть тепер прибувати іміґранти без обмеження. Державний секретар Дін Раск був проти цього обмеження, яке більшість відкинула. Цей проєкт переслали до Сенату, де в цій справі буде гаряча дискусія. Квоти для окремих европейських держав будуть скасовані аж після 30-го червня 1968-го року, якщо урядовий законопроєкт буде прийнятий в Сенаті. Тоді буде визначене число для нових іміґрантів, які зможуть прибувати до ЗДА в числі 170.000 річно.

880,000 МОЛОДІ У ВІЦІ ВІД 16-ОХ ДО 21-ГО РОКУ ДІСТАЛИ ПРАЦЮ ЦЬОГО ЛІТА, як про це звітував президентові Джансонові віце-президент Гюберт Гомфрі. Сталося це внаслідок цього, що Президент на початку вакацій започаткував акцію, щоб затруднювати якнайбільше молоді, між якою є найбільший відсоток безробітних. В червні цього року цей відсоток виносив 18.5, а в липні він зменшився до 12.3, потягаючи за собою те, що в липні зменшився відсоток всіх безробітних, який становив 4.5 відсотка всіх робітних сил в цій країні. Президент дякує всім підприємцям, які дали працю молоді.

ОБ'ЄДНАНІ СТАЛЕВАРИ АМЕРИКИ ВІДКИНУЛИ ПРОПОЗИЦІЮ ВЛАСНИКІВ СТАЛЕВАРЕНЬ, і тому загрожує страйк в сталевій промисловості вже від 1-го вересня, коли кінчається контракт про працю. Власники сталеварень запропонували збільшення платні на 13 центів від години праці, що становило б збільшення на три відсотки на рік. Але представники сталеварів заявляють, що запропоноване працедавцями збільшення є розкладене на такий довгий час, що в дійсності це є 9-центове збільшення від години і становить двопроцентове збільшення річної платні. Якщо не прийде до порозуміння, то 1-го вересня почнеться страйк в сталевій промисловості. Президент Джансон закликав обидві сторони до мирного полагодження справи договору.

ГОЛОВА КРАЙОВОГО РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО КОМІТЕТУ СТАРАЄТЬСЯ ОБ'ЄДНАТИ ПАРТІЮ та замирити з нею ті три групи, які минулого року були відійшли від неї тому, що республіканським кандидатом на президента був Беррі Ґолдвотер. Рей С. Блісс цього тижня плянує конферувати з групою негрів-республіканців, які минулого року відмовилися голосувати на Ґолдвотера, і яких новий республіканський крайовий голова хоче організаційно зв'язати з партією. 10-го вересня Блісс має розмовляти з республіканськими інтелектуалами — політичними науковцями на конвенції у Вашинґтоні. Блісс старається здобути прихильність молодих республіканців і обіцяє дати їм з партійного бюджету потрібні фонди на організаційну працю.

ЗВІТ ВОРДА ПЕРЕДБАЧАЄ, ЩО ЦЬОГО РОКУ ВИПРОДУКУЮТЬ АВТ МОДЕЛІВ 1965-ГО РОКУ КОЛО 8,844,000. Найбільші автомобільні фірми Дженерал Моторс (4,560,218), Форд (2.451.198) і Крайслер (1.441.108) випродукували більше, як в минулому році, а Форд і Крайслер одночасно збільшили свій відсоток в загальній продукції авт в цій країні. Дженерал Моторс не могла цього зробити, бо в цій Корпорації був страйк. Минулого року Корпорація Дженерал Моторс продукувала 54.1 відсотка авт у ЗДА, а цього року її відсоток виносив тільки 51.6.

У СВІТІ

КОНРАД АДЕНАУЕР, який має тепер 89 років, веде передвиборчу кампанію у Західній Німеччині у користь своєї Християнсько-демократичної партії. Він заповів, що промовлятиме у 50-ох містах. Сам старається знову за мандат до нижчої палати парляменту. В своїх промовах Аденауер підкреслює, що найближчих чотири роки будуть „вирішні" для політичної долі Німецької Федеративної Республіки.

У ГРЕЦЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ ВЕДУТЬСЯ ТЕПЕР дебати над внеском про уділення вотуму довір'я новому урядові прем'єра Еліяса Тсірімокоса. Вотум довір'я, що рівняється парляментарному застереженню нового уряду, після того, як урядова криза у Греції триває від 15 липня ц. р., вимагає 151 голосів. Лідер правої партії Радикальної Унії, яка має в парляменті 99 голосів, заявив підтримку його партії Тсіромокосові. Решту голосів мали б дати „перебіжчики" з керівної партії Центральної Унії, лідер якої, 77-літній Георґ Папандреу, є рішуче проти кожного уряду, що його він сам не очолює.

У ВЮРЦБУРҐУ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ АРЕШТОВАНО тамошнього власника малої друкарні, який за останньої світової війни був командантом куреня ґвардії СС, який в рр. 1941-1942, під претекстом боротьби проти повстанського руху, винищував цивільне населення та, зокрема, палив живцем мешканців сел, зігнаних до стодол. З-посеред трьох арештованих у цій справі — один повісився у в'язничній келії в Бамберґу.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ТАНТ ВИКЛИКАВ з Кашміру голову тамошньої 45-членної місії ОН, існуючої там від 1947 року. Генерал Роберт Німмо, австралієць, має скласти У Тантові звідомлення про останні індійсько-пакістанські сутички з приводу Кашміру. Водночас У Тант проголосив, що відкликується заповіджену подорож його заступника, американського мурина д-ра Ролфа Банча, до Індії у зв'язку з напруженою атмосферою в Індії.

У БРИТАНІЇ ЗАПОВІДЖЕНО ОСНОВНУ РЕОРГАНІЗАЦІЮ судівництва у відношенні до молодечих провин і злочинів. Арештовані, що мають менше, як 16 років, будуть відповідати перед „батьківськими судами", винуватці між 16 і 21 р. життя — перед молодечими судами щодо проступків. Молодих підсудних будуть ділити на три категорії. Тільки у винятнкових випадках таких підсудних передаватимуть до звичайних кримінальних судів. Перед зголошенням відповідного законопроєкту — має бути переведена в Британії публічна дискусія.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" НАРІКАЄ, що жінок не покликується в Совєтському Союзі на відповідальні становища. Навіть у текстильному, білизнярному й харчовому промислі, де більшість робітників це жінки, нема жінок на вищих адміністраційних становищах. Комуністичні партійні клітини також дуже рідко й неохоче вибирають жінок до своїх управ, хоч постійно кричиться про „повну рівноправність" жінок в СССР.

АСТРОНАВТИ КУПЕР І КОНРАД ПОЧАЛИ ШОСТИЙ ДЕНЬ ЛЕТУ, ПОБИВАЮЧИ СОВЄТСЬКИЙ РЕКОРД

Астронавти Чарлз Конрад (зліва) і Ґордон Купер інформують журналістів про подробиці своєї подорожі напередодні старту їхнього космічного корабля Джеміні 5.

Гюстон, Тексас: — Астронавти Джеміні 5 — Ґордон Купер і Чарлз Конрад, 26-го серпня в ранніх годинах почали 6-ту добу свого лету довкола Землі, побивши дотеперішній совєтський рекорд, який встановив був совєтський астронавт Валерій Ф. Биковський, який в 1963-му році кружляв довкола Землі впродовж 5-ох днів. В п'ятому дні лету астронавти Купер і Конрад фотографували Місяць, американські міста, летовища, хмари, які спричиняють буревії та інші об'єкти й місцевості, які можуть мати мати якесь значення для майбутніх летів в проєктах Джеміні та в плянах Аполло, згідно з якими американські астронавти мають летіти на Місяць перед 1970-им роком. Астронавти повідомили, що вони фотографували також острів Кубу для звичайної приємности. Астронавт Конрад повідомив наземну стацію, що йому вдалося дільканраз фотографувати бурю, що шаліла над Гаваями, якої не міг фотографувати з повним успіхом сателіт погоди. 24-го серпня астронавти Купер і Конрад задемонстрували, що людина з космосу може з успіхом спостерігати, як випускається ракети із Землі. Астронавти побачили і фотографували кілька секунд після випущення далекосяжну ракету Мінутмен, яку випустили із летунської бази Ванденберґ в Каліфорнії. Астронавти дали арґументи тим, які твердять, що корисним для оборони ЗДА було б мати лябораторії, в яких працювали б астронавти. Ракета Мінутмен не є надто великим предметом, а все ж таки астронавти змогли цю ракету негайно спостерегти, як тільки вона вилетіла з хмар понад Каліфорнією. Лікар астронавтів д-р Чарлз А. Беррі, який постійно чуває над здоров'ям Купера і Конрада, ствердив, що їх серця почали приспішено битися, коли вони побачили випущену ракету Мінутмен.

Президент доповнив делеґацію ЗДА в ОН

Об'єднані Нації. — Президент Джансон проголосив на своїй пресовій конференції з середи 25 серпня ц. р., що він призначив чотири особи до Об'єднаних Націй з титулами амбасадора. Ними є: професійний дипломат Чарльз Йост, колишній амбасадор в Ляосі, Сирії і Марокко, який буде заступником амбасадора Артура Голдберґа. Т. П. Плімптон, який займав те становище за покійного Стівенсона, повернеться до своєї адвокатської практики. Президент Гарвадського університету, Джеймс Набріт, мурин, репрезентуватиме ЗДА в Раді Безпеки ОН. конґресмен Джеймс Рузвелт, який зрікається свого конґресового мандату, буде репрезентантом в Економічній і Соціяльній Раді ОН, а пані Юджін Андерсон, яка була американською амбасадоркою в Данії й Болгарії, буде репрезентанткою ЗДА у Раді для Вірчих мандатів в ОН. Вона приходить на місце іншої жінки, Марієтти Трі, яка була давньою приятелькою покійного Адлі Стівенсона і була приявна при його смерті в Лондоні.

● **Совєтський дипломат, Владімір Деканозов,** який був амбасадором СССР в Німеччині за Гітлера, переповів був першому секретареві совєтської амбасади Валентинові Берешкову свою останню розмову з гітлерівським міністром закордонних справ Йоахімом Ріббентропом напередодні німецького наступу проти СССР. Деканозов твердив, що Ріббентроп не хотів війни проти Совєтського Союзу та буцім-то переконував Гітлера, щоб тієї війни не розпочинати. Берешков передає це тепер у совєтському журналі „Новий Мір".

Вийшов друком шостий том праці Матвія Стахова „Україна в добі Директорії УНР"

Скрентон, Па. — У Видавництві Науково - Історичної Бібліотеки в Скрентоні, ЗДА, появився шостий том праці відомого українського еміґраційного історика й редактора „Народної Волі" д-ра Матвія Стахова „Україна в добі Директорії УНР", видаваної під фірмою Наукового Товариства ім. Шевченка, як 10-ий том його „Бібліотеки Українознавства". Надрукований цей шостий том під назвою „Криза на всіх фронтах" й він охоплює 247 сторінок друку. В першій частині цього тому з'ясована кризова ситуація на дипломатичному фронті в Парижі від лютого по червень 1919 року і в другій частині автор праці трактує про кризу на воєнних фронтах Дієвої Армії УНР і про політичну кризу в середині Директорії й Уряду Української Народної Республіки і політичних партій в тому часі. Для написання цього тому використано багато невідомих досі архівних матеріялів про дипломатичну діяльність української делеґації на Мирову Конференцію. Доповнюють працю д-ра М. Стахова численні примітки — понад 300, як також реєстр осіб згаданих у книжці. Причинився до видання цього тому праці д-ра М. Стахова своєю пожертвою Іван Романюк.

ПРЕЗИДЕНТ ДОРУЧИВ БУДОВУ КОСМІЧНИХ ОБОРОННИХ ЛЯБОРАТОРІЙ

Вашинґтон. — Президент Джансон 25-го серпня доручив Департаментові Оборони негайно почати будову космічних оборонних лябораторій. В цих літаючих лябораторіях могли б довший час перебувати два астронавти і вони мали б ствердити, на скільки можна космічні простори використати для оборони цієї країни. Цим проєктом займеться летунство, яке на цю ціль дістане — $1 500 000 000. В 1968-му році мають початися кружляння довкола Землі оборонних лябораторій, які мають тривати 5 місяців. Президент говорив про ці лябораторії на пресовій конференції в Білому Домі. Ці оборонні космічні лябораторії будуть найбільшим повітряним кораблим в космосі. Вони будуть складатися з кабіни Джеміні, яка буде причеплена до великої каністри 42 стіп завдовжки, що буде властивою лябораторією. Половина її буде призначена на різні іструменти, а друга половина буде спальнею і мешканням для двох астронавтів. Коли астронавти вертатимуть на Землю, тоді відчеплять цю каністру, яка кружлятиме довкола Землі. Ця лябораторія з астронавтами кружлятиме понад різні країни, в тому і понад СССР, який вже раніше протестував проти того, що американські космічні лети мають військовий характер, дарма, що і совєтські лети довкола Землі є також використовувані для всяких цілей, отже і для чисто військових. Зарядження Президента в справі літаючих оборонних лябораторій є дуже важливим кроком, який зробили ЗДА в справі використання космічних летів для оборонних цілей ЗДА і всього вільного світу.

СССР твердить, що „Джеміні 5" має „шпигунські цілі"

Москва. — „Красная Зв'єзда", орган совєтських збройних сил, принесла статтю з закидом на адресу Америки, що вона вислала в космос „Джеміні 5" не задля мирних, а воєнних цілей. „Джеміні 5" — кажеться там — має перелетіти над Кубою 11 разів, 16 разів над Північним В'єтнамом і 40 разів над Комуністичним Китаєм і за кожним разом американські астронавти мають — твердять большевики — робити фотознімки. Крім того, „Джеміні 5" має служити за експеримент задля перевірення можливостей щодо перехоплювання і нищення ворожих космічних кораблів та щодо посередничення між летючою космічною лябораторією та американським військовим керівництвом. Американські часописи звертають увагу, що від моменту вистрелення в космос „Джеміні 5" Совєти коментували той американський осяг злобно й тенденційно. Спершу вони таврували американські чинники, що вони — мовляв — задля престижевих мотивів і щоб „перегнати" Совєти наражають життя двох астронавтів, не підготовивши всебічно того лету, — після того почали „доказувати", що той лет не має ніякого значення і що Совєти надалі є далеко вперед американців у ділянці космічних дослідів. На прем'єрі совєтського фільму про „Восход 2", коли-то совєтський астронавт Алексєй Леонов вперше „проходжувався" поза кабіною, генерал Ніколай Каманін твердив, що Америка тільки наслідувала той совєтський успіх Леонова та що американські „спеціялісти", замасковані, як наче б то люди з обслуги телевізійного апарату, випитували Леонова і Бєляєва про їхній лет та досвіди.

Совєтська ракета у В'єтнамі знову збила американський літак

Сайґон. — Американський бомбовик типу „Ф-4 Фантом" дістав поцілнад Північним В'єтнамом недалеко місцевости Тангуа. Це була ракета, одна з тих, що ними Совєти скріпили північно - в'єтнамську протилетунську оборону. Обидва американські летуни згинули, або — може — один із них, ранений, дістався в комуністичний полон. Офіційно оприлюднено, що в минулому тижні згинуло у Південному В'єтнам 59 американських військовиків. Всіх американців, які згинули там від 1961 року, було 620, не рахуючи померлих з інших причин. Зате комуністичні партизани втратили в минулому тижні 1.330 осіб вбитими. Призначений знову на амбасадора до Південного В'єтнаму Генрі Кебет Ладж пред'явив вже свої вірчі документи південно-в'єтнамському прем'єрові Нґуєнові Као Кі.

Гості здалека і зблизька відвідують УНС і „Свободу"

В Головній Канцелярії Українського Народного Союзу та у „Свободі" немає багато таких днів, у яких не було б відвідин не тільки в ділових справах, але й прямо з думкою познайомитися із цими — як їх звикли називати: „українськими фортецями над Гудсоном". До таких гостей належала минуго тижня п-і Марія Левицька з далекої Австралії, яка відбуває тепер поїздку по Америці. Гостя знайомилася з устаткуванням „Свободи", живо інтересувалася життям - буттям українців в Америці й Канаді, між якими має багато знайомих і приятелів, та оповідала про побут і життя, турботи й надії українців в Австралії.

Пані Марія Левицька з Австралії під час відвідин у „Свободі"

Раніше відвідали Редакцію п. Алфред Корн, президент щойно оформленої та заінкорпорованої нової організації — „Американці за Свободу Поневолених Народів", яка ставить собі за мету те, що сказано в її назві, отже тим самим боротьбу проти комуністичного імперіялізму та рабовласництва. Гість відвідав редакцію в товаристві секретарки очолюваної ним організації, д-р Валентини Калиник, та ред. Валентина Коваля, голови Президії Світової Ради Спілки Визволення України. Гості інформували, познайомившись з працею та устаткуванням „Свободи", редакцію про цілі і працю їхніх організацій.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВПР. О. К. БЕРДАР РЕКТОРОМ ДУХОВНОЇ СЕМІНАРІЇ У ВАШИНҐТОНІ

Філядельфія. — Згідно з повідомленням тижневика „Шлях" з 29 серпня ц. р., на нового ректора української католицької Духовної Семінарії у Вашинґтоні, Д. К. призначено впр. о. Константина Бердара. Дотеперішній ректор Впр. о. д-р Василь Макух одержав найменування на пароха церкви Пречистої Діви Марії в Картерет, Н. Дж.

ТРЕТІЙ КРАЙОВИЙ З'ЇЗД С.В.У. В КАНАДІ

Торонто. — В днях 4 і 5 вересня ц. р. тут відбудеться Третій Крайовий З'їзд Спілки Визволення України в Канаді, в залі Українського Відділу Канадійського Леґіону. У програмі з'їзду звідомлення з діяльности дотеперішньої управи СВУ в Канаді, вибір нових керівних органів на 1965 - 66 рр., як також доповіді ред. В. Коваля, інж. Д. Ярка і ред. І. Гладуна. В суботу увечорі відбудеться бенкет, на якому промовлятиме почесна голова президії Світової Ради СВУ п-ні Наталія Павлушкова.

БЛАГОСЛОВЕННЯ ПРАПОРУ ВІДДІЛУ ОБВУА В ЛІҐАЙТОНІ

Ліґайтон, Па. На Оселі ім. О. Ольжича в Ліґайтоні, Па., відбулося в неділю 22 серпня 1965 р., врочисте благословення нового прапора філядельфійського Віддділу ОбВУА. Божественну Літурґію відслужив у великій залі Оселі парох Аллентавну, о. Тома Бариляк у співслуженні о. проф. Станислава Даша і в приявності о. шамбеляна Степан Тиханського. Акту благословення прапора довершив о. Бариляк у сослуженні о. шамб. С. Тиханського та о. С. Даша. Опісля о. Бариляк виголосив гарну проповідь про значення бойового прапора для борців за волю Батьківщини. З черги відбувся акт передачі нового прапора хорунжому Відділу ОбВУА інж. І. Левицькому, головою місц. Відділу, проф. М. Алексевичем, в приявності голови ОбВУА, д-ра В. Ґалана, д-ра І. Козака, голови Від. ОбВУА в Ню Йорку та членів місцевої станиці наших ветеранів та всіх присутніх. Опісля відбувся спільний обід, під час якого виголошено цілий ряд коротких промов. Тостмайстром був д-р І. Козак. Д-р В. Ґалан виголосив коротку, але змістовну доповідь про славне здобуття від большевиків Києва 46 років тому, в серпні 1919 р. злученими українськими арміями УГА та УНР. Молодь із „Золотого Хреста", яку підготовила проф. О. Генґало, виголосила після цього гарну збірну декламацію, вірш О. Ольжича.

КОНЦЕРТ ПІЯНІСТКИ МАЛЬВІНИ ЛЕСЯК В КАРНЕҐІ ГОЛЛ

Філядельфія, Па. — Відома із своїх виступів на міжнародних концертових естрадах, піяністка українського роду, Мальвіна Лесяк, виступить у неділю, 24-го жовтня ц. р. у славній концертовій залі Карнеґі Гол у Ню Йорку з власним репертуаром. Прибуток із цієї імпрези буде переданий на потреби Менор Джуньйор Коледжу, що його, на передмісті Філядельфії — ведуть Сестри Василіянки. Мальвіна Лесяк студіювала в паризькій консерваторії і у бразилійського композитора Вілля Лебоса, а потім подорожувала по Европі. Востаннє, на запрошення уряду Еспанії, виступала на Фестивалі Музики в Сантіяґо де Компостелля.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ВСЕ, ЯК НА ДОЛОНІ

Жнива, — слово коротеньке, — пише 6 серпня кореспондент „Радянської України" Павло Полинський. — А поняття велике. І скосити хліб, і обмолотити, І на місце відправити. Мало того — і солому зібрати треба, і стерню злущити, і зорати звільнене поле...

Багато про це повинен подумати в цей гарячий час хлібороб... І про те, що жнива це... це і засипання добірного насіння, і здача зерна державі, і турбота про фураж, про видачу хліба колгоспникам, про страхові та інші фонди...

Бракує людей — пускай механізми в діло. Тракторів мало — вдень збирай, вночі — ори.

Жнива... Відразу видно, який ти господар. Як працював. Що виростив. Чи розумно розпорядився вирощеним. Все, як на долоні.

ПЛИТИ БЛАКИТНОГО ВОГНЮ

На Львівському заводі газової апаратури випустили нові зразки газових плит — „Львів 29" та „Львів 30". Обидві моделі мають збільшені духові шафи і досконаліші пальники, — пише „Радянська Україна" з 5 серпня.

Виробництво їх розпочнеться в... наступному році.

КОМБІНАТ НАСТРОЮ

Клюб у селі Сингурах (Житомирщина), — пише спеціяльний кореспондент „Молоді України" Д. Степовик (часопис з 4 липня), — називають комбінатом настрою. Людина, каже він, повинна йти до клюбу, як на свято, за запасом гарного настрою.

Повинна, але часто цей настрій псують халтурним демонструванням фільмів.

В НІЧНИЙ ЧАС

Нижньогірський, Кіровський, Роздільнянський та інші районні комітети партійно - державної контролі (Крим) провели рейди перевірки збереження зерна в нічний час.

Винних покарано. (З „Радянської України" 5 серпня).

ЧИМ ГОДУЮТЬ КИЯН

На сцені Київського театру опери та балету в цьому літі проходили гастролі Московського великого театру.

А вчора (тобто 4 серпня), — пише „Радянська Україна" з 5 серпня, — кияни почули оперу М. Мусоргського „Хованщина" — виступ Свердловського театру опери та балету ім. А. Луначарського.

ВНОЧІ У ЛЬВОВІ

Євген Дудар пише зі Львова („Молодь України" з 4-го липня): „Мене розбудило квакання жаб. Підійшов до вікна: на гірці біля будинку недоростки жаб'ячими голосами під бренькіт гітари виконують віночок хуліганських пісень.

Поспішають останні перехожі. Ось два міліціонери ступають повагом. А жаби квакають. Горлові звуки ріжуть нічну тишу, крізь відчинені вікна набридливими мухами вриваються до кімнат. Можливо, мати одного з „героїв" не вбачає нічого поганого в тому, що її синок повертається додому з гітарою о другій годині ночі. Гітара не ніж і не кастет...

Наздогнати отих двох міліціонерів і сказати: „Куди ви дивитеся?" Відмахнуться, мовляв, у нас і без того мороки вистачає.

А напівохуліганені жаби квакають ночами у парках та скверах"...

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Шанси миру у В'єтнамі

Від 7 квітня ц. р., коли президент Л. Б. Джансон зголосив готовість Америки до переговорів у справі замирення у В'єтнамі, не вгавають спроби посередництва, ані не вмовкають голоси на цю тему.

Відомо, що з комуністичного боку не проявлено до цього часу найменшого бажання піти назустріч. Пейпінґ, як заявив саркастично державний секретар Дін Раск три дні тому на телевізійному панелі — „готов боротися до останнього в'єтнамського вояка". Хоч Москва не хоче поширення китайських впливів на ввесь Південь Азії, проте їй, однаково як Пейпінґові, вигідно, щоб ЗДА виснажувались в'єтнамською війною фінансово та були зв'язані у В'єтнамі великими збройними силами. Одні і другі постачають Північному В'єтнамові зброю, виряд, фахівців і всебічні достави. Знову ж Північний В'єтнам вірить в остаточну перемогу партизанів і погоджується на переговори тільки на базі т. зв. чотирьох пунктів, які фактично були б капітуляцією Америки і тому для неї не сприйнятливі.

Тактика Америки така, щоб переконати північно-в'єтнамський уряд та проводирів т. зв. В'єтнамського Фронту Визволення, що їхні надії на воєнну перемогу марні, що американців не можна силою „викинути" з Південного В'єтнаму, що власні втрати завеликі і що дальша війна загалом „не виплачується". Тому Америка збільшила і далі збільшує свої війська в Південному В'єтнамі, переймаючи на себе безпосередні бойові завдання, та щоденно бомбардує Північний В'єтнам. Однак американці щадять Ганой й інші північно-в'єтнамські промислові міста, щоб не давати притоки Північному В'єтнамові до формального вислання проти американського війська своєї реґулярної армії та до офіційного запрошення комуно-китайських збройних сил. Покищо ця тактика не має успіху, але Вашинґтон вірить, що впродовж найближчих кількох місяців комуністи заявлять свою згоду на переговори.

Ось тут починаються сумніви: на якій базі переговорювати, до чого договорюватись? Коли йдеться про збереження волі Південного В'єтнаму, то годі говорити про коаліційний уряд з участю комуністів, ані теж про „вільні вибори" в умовинах комуністичного терору в більшій частині країни, не можна теж думати про з'єднання В'єтнаму під правлінням Го Чі Мінга. Коли ж кажеться, що Америка відкликала б з Південного В'єтнаму свої війська, коли б те саме зробив Північний В'єтнам, то чи в практиці це не дало б „місцевим" комуністам змоги в короткому часі перевести переворот в Сайгоні й захопити владу? То навіщо ж тоді було воювати, коли комуністи дістануть змогу перевести „мирним шляхом" свої воєнні цілі?! Коли ж керівні американські чинники виразно натякають, що „чесний мир" може бут встановлений на поступках з обох сторін — то які будуть американські поступки?!

Ці питання хвилюють американські політичні кола, і тому слушно „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 16 серпня ц. р. закінчує обширну статтю на цю тему ствердженням: „Коли справу переймуть особи, делеґовані до переговорів, то ЗДА вступлять в нову стадію боротьби: щоб оминути політичну катастрофу у В'єтнамі".

Варвари двадцятого віку

Московський режим на Україні вихваляється на всі лади своїм піклуванням про українську культуру, державною охороною пам'яток старовини та мистецтва і т. д. Совєтська пропаґанда трубить, що ніколи в історії України пам'ятки культури не користувалися такою опікою, як за совєтської влади.

Не зважаючи на увесь цей крик, справдешній стан в цій ділянці не то що незадовільний, але просто катастрофальний. Про плянове і послідовне руйнування пам'яток української історії і культури комуністичним режимом можна складати сьогодні уже цілі томи.

Факти? Їх сотки й тисячі і про них час до часу появляються обережні згадки, а то й тривожні алярми на сторінках самої ж таки совєтської преси.

Про славний на всю Україну й поза нею і шанований глибоко українцями протягом довгих сторіч Видубецький монастир біля Києва в Українській Радянській Енциклопедії подане окреме гасло, яке й закінчується ствердженням, що „його будівлі зберігаються як архітектурні пам'ятки". Усю безмежну перфідію редакції УРЕ, фірмованої АН УССР, розкрив у московських „Известиях" з 21 серпня ц. р. студент Вищої партійної школи при ЦК КПУ Б. Торіян, описуючи загальну руїну й запустіння цього заснованого ще українськими князями в 11-му сторіччі монастиря, що нібито перебуває „під охороною держави", руйнування пам'ятників на могилах видатних історичних постатей на монастирському цвинтарі, шнури з білизною порозвішувані над колишніми церквами і будівлями цієї видатної української історичної пам'ятки.

Ще гірша справа з українськими церквами особливо ж дерев'яними, по менших містах України. Миколаївську церкву в місті Долині, Західня Україна, „прекрасний пам'ятник дерев'яної бойківської архітектури ... розтягли тракторами на дрова" — виявив у київській „Молоді України" з 6 червня ц. р. совєтський письменник Р. Федорів. У Благовіщенській церкві в місті Коломиї, спорудженій ще 1587 року і відомій з відвідин гетьмана Богдана Хмельницького, що є „одним із найкращих пам'ятників в області" уже „дах прогнив, стіни затікають ... і від неї дуже швидко залишиться купа уламків" — стверджує той же автор у своєму репортажі „Краса твоєї землі". „У місті Чернівцях гине перлина стародавньої архітектури — дерев'яний храм в урочищі Клокучка" — б'є на тривогу відомий український мистецтвознавець Г. Логвин у цьому ж числі „Молоді України", повідомляючи водночас, що: „У Тернопільській області руйнуються унікальні твори подільського народного зодчества — дзвіниці та храми в Чорткові, Коропці, а також замки в Збаражі, Бережанах" і що „така ж доля і архітектурних перлин Закарпатської области, розташованих у селах Данилові, Олександрівці, Сокиринці, Руськім Полі".

Нищаться під „державною охороною" московських варварів не тільки архітектурні пам'ятки. Згаданий Р. Федорів виявив обурливий факт знищення нібито „в часи культу особи" цілої колекції Гуцульської кераміки в Станиславівському краєзнавчому музеї, що її „однієї ночі ... розтрощено обухом сокири і череп'я вивезено на звали..."

Уже приведених із двох чисел названих газет фактів московського варварства вистачить, щоб ствердити, що „піклування" московського комуністичного режиму над українською культурою куди більше тотальне й безоглядне, як було руйнування України ордами Джінґісхана, Батия, Менґлі Гірея. Монголо-татари, якщо й спалили у висліді облоги деякі міста, то пам'яток архітектури й мистецтва не нищили. Москва руйнує сьогодні вже й те, що пощадили колись і навіть охороняли монголо-татари.

Валерій Остапенко

АТОМОВА БОМБА І КІНЕЦЬ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Після того, як над Японією розірвалися дві атомові бомби, наступила її капітуляція. Пов'язуючи між собою ці дві події, ми робимо висновок: атомова бомба поклала кінець другій світовій війні.

Але вдійсності, ще до вибуху атомової бомби Японія вже була схильна капітулювати, і це сталось би так чи інакше кілька місяців пізніше.

Звідси виходить, що атомова бомба не рішила події, вона її лише прискорила.

Пощо ж тоді було вживати бомбу? Невже у війні, яка тривала майже сім років, ще кілька місяців мали б велике значення?

З цього приводу на Америку сиплеться безліч докорів та обвинувачень. Перед у цьому ведуть пацифісти різних відтінків і, як звичайно, комуністи. Свої обвинувачення вони будують на тому, що, мовляв, атомова зброя протирічить усім вимогам гуманности і звичаям війни, так ніби інша зброя і, взагалі, сама війна є явищем гуманним.

Вже появилося багато публікацій, в яких з подивугідним старанням зібрано, склясифіковано та проаналізовано усі дані про наслідки атомового вибуху в Гірошімі й Наґасакі. Тут можна докладно довідатись, коли і скільки згинуло людей від радіяції та попечень, скільки лишилося каліками на ціле життя і які саме види каліцтва дістали ці нещасні люди.

Але усі ці звідомлення, в основному правдиві, носять явно тенденційний характер, у них заховано бажання очорнити спеціяльно Америку, заперечити її найвищі духові здобутки: справедливість, гуманність, релігійність.

У війні в Европі, де не вжито атомової бомби, згинуло куди більше людей ніж у війні на Тихому океані з її атомовою бомбою. На европейському театрі війни вживалися вогнемети, розривні кулі, реактивні міномети — зброя, яка також протирічить вимогам гуманности та звичаям війни. А европейські табори смерти з їхніми газовими камерами й „ляборатоорями", де відбувалися досліди над живими людьми, своєю жорстокістю перевершили добу Тамерлана. Якщо покласти на вагу справедливости жертви, спричинені атомовою бомбою, усі жертви серед цивільного населення в Европі, то незмірна перевага буде на боці останніх. А розгляд того, яка смерть або каліцтво є „ліпші" від атомової бомби чи інших новітніх знарядь насильства людини над людиною, лишаємо любителям гострих відчувань.

Але, помимо цього всього для багатьох людей лишається незрозумілим, яка була потреба скидати на Японію атомові бомби, якщо в той час американська воєнна могутність вже остаточно прочистила шлях до швидкої й повної перемоги?

Вивчаючи документи другої світової війни, ми довідуємося, що в переговорах між союзниками і Японією відносно умов капітуляції сталося одно „непорозуміння".

26-го липня Америка, Англія і Китай підписали Японії ультимат, який містив умови капітуляції. Найголовнішими з них були:

„6. Влада і вплив тих, хто спонукав японський народ стати на хибний шлях війни за світове панування, мусять бути знищені назавжди ... Ми переконані, що поки існуватиме безвідповідальний мілітаризм, в світі не може бути миру.

8. Умови Каірської деклярації будуть проводитись в життя і суверенітет Японії буде обмежено ...

10. Ми не маємо наміру поневолювати японський народ або знищити Японію, як державу.

13. Ми закликаємо уряд Японії негайно погодитися на беззастережну капітуляцію усіх японських збройних сил. У противному випадку Японію чекає повне, абсолютне знищення". („Таймс", 27 липня 1945).

Мавши на увазі аморальність, якою характеризувалася друга світова війна, ці умови не були занадто жорстокими, а 13-ий пункт, в якому закликалося японців подумати над своїм положенням, з точки зору воєнно - дипломатичної етики, нагадує собою наше князівське „Іду на вас".

На ультиматум японці не відповіли. І ця їхня мовчанка пояснюється не тим, що вони, можливо, не знали, що в пустелі Ню Мексіко американці вже зробили дослід з атомовою бомбою. Японський уряд мовчав тому, що в ультиматумі з 26-го липня не було нічого сказано про положення імператора Гірогіто. В очах японського народу імператор являвся божеством. Але він оголошував війну і укладав мир і був верховним командувачем усіх японських збройних сил. Чи мусів він відповідати за злочини війни? Якщо так, то чи слід було його ввести у списки воєнних злочинців і повісити? Для японських мас це було б рівнозначне вбивству їхнього Бога.

Те, що авторам ультиматуму напевно здавалося несуттєвим, для японського народу було найголовнішим.

Але слід знати, що серед провідних кіл Америки було немало людей, які уміли передбачити хід подій. Так, секретар оборони Америки при президенті Трумані Стимсон у меморандумі відносно намічених пунктів ультиматуму писав: „Особисто я думаю, що в умовах капітуляції слід згадати, що ми не виключаємо конституційну монархію з її теперішньою династією. Це суттєво підвищить шанси на прийняття ультиматуму ..." Це дуже важне міркування секретаря оборони Америки не взято на увагу. Японський уряд продовжував мовчанку ... Тоді президент Труман і прем'єр Черчилл вирішили спустити з ланцюга жахливі сили, що до цього часу перебували під опікою науковців та інженерів.

Вранці 6-го серпня над Японією вибухла перша атомова бомба, а за два дні — друга. 10-го серпня токійське радіо повідомило, що японський уряд готовий прийняти умови Потсдамської деклярації при умові, що згадана деклярація не містить у собі жадної вимоги, яка заторкує прерогативи імператора як суверенного правителя.

Відповідь: „З моментом капітуляції влада імператора і уряду у відношенні керівництва державою буде збережена, але підлягатиме Верховному командуванню союзних держав".

Чому про це нічого не говорилося в ультиматумі з 26-го липня? На це можуть дати відповідь лише ті, хто укладав ультиматум.

Нарешті, 14-го серпня імператор Гірогіто прийняв умови Потсдамської деклярації, і після того дано сиґнал припинити вогонь. 2-го вересня на американському лінійному кораблі „Міссурі", що стояв у Токійській затоці, підписано акт про капітуляцію. Друга світова війна закінчилася. Але для цього люди використали усі духові і матеріяльні дари, дані їм Богом. Невірогідно, але факт, що жахлива зброя лишається як спокуса для наших нащадків, які, як ми знаємо з гіркого досвіду, дуже мало користають з науки історії ...

НАША ПІСНЯ

Проминули вже часи, коли ми під кулями тікали, коли все висів страх над головою чи не спіймають большевики, уб'є партизанська куля, чи яка там інша бомба. Минули часи, коли на чоловікові тряслася шкіра під час різних скрінінґів, а потім люди повиїздили й знову проблема, де та як улаштуватися, як навчитись мови.

Але, Богу дякувати, все це ми подолали. Поволі влаштувались, запустили коріння, стали нормальними людьми. Є хліб і до хліба, жити стало ліпше, жити стало краще, пора вже піднести голову догори й подбати про інші речі, як тільки ті основні, що держать людину при її голому житті: їсти, спати, й працювати. Маю на думці, щоб ми собі пригадали і відновили ті гарні товариські прикмети й форми, що ми їх ще колись мали. Дивно, але якось так сталося, що замість задержати це, що добре, деякі з-поміж нас почали мавпувати наших ординарних займанців. І замість іти вгору, вони почали летіти стрімголов вдолину. До таких несмачних проявів слід зарахувати „говорення правди" комусь: от говорить така людина із горбатим і зараз пальцем йому витикає: „та ви каліка, у вас горб". І нащо вже того природою покривдженого чоловіка щораз на кожному кроці карати? Потім різні „влучні зауваження", обмови, перепони, докучування, гейби та друга людина не знати що кому зробила, сонце кому заступила. А вже вершком всього стало те, що немає вже більше у нас приятелів, нема до кого зайти, нема з ким по душі поговорити. Щораз то більше багатіє наш політичний емігрант матеріяльно, щораз то більше біднє духово-морально.

Ну, а деж та наша пісня ділась?! Колись у нас, бувало, зійдеться якийсь гурт, і от зараз заспіваємо: десь брався самозванець - дириґент, ніхто його не вибирав, але всі його слухали. Тоді він казав: ти співай трохи тонше, а ти трохи грубше, і йшла пісня десь там на загуменні, чи іншому якому вигоні, але така, що якби її дав на телебачення, то „адвертайзмент" був би неабиякий. Колись навіть наші діти-гусярі як заспівали, то варт було послухати й дивитись звідки то такий хор взявся. І лилася наша пісня, враз із місячним світлом заливала наші садки й усю нашу журбу. Пізненько, петрівчаного вечора далеко було чути голоси дівочих, парубоцьких затягайлів, голос, що бренів як струна, добирався до найдальших закутин нашого серденька й наших відчувань, нашої душі. Нам ставало нераз жаль чогось, але завжди нам якось тоді легше дихалось. Правильно: психологи ствердили, що пісня має надзвичайно ублагороднюючий вплив на людину. Пісня — це той вентиль, яким улітає з людини усякий намул, яким людина позбувається усякого пригноблення, усяких турбот і скорбот; пісня — це та купіль, що очищує людину із усякого намулу, підносить її на дусі, дає сили до життя.

Наш нарід співучий, навіть в співі існує українська школа. Пригадую собі, що колись вдома, як хтось пішов трохи дальше на роботу, то по тижнях, вернувшись до дому, все приносив одну або більше нових пісень. І хоч цей чоловік часом не вмів ні читати ні писати, не розумівся ні на нотах, композиції, чи якому іншому контрапункті, але приносив ту пісню, вмів її заспівати, вмів передати її слова й мелодію. Те саме було з дівчатами чи парубками. От, десь стрінулись із собі подібними із сусіднього села і перше, що було, то перебрати від них їхню пісню, а їм передати свою. що весною, а найбільше в травні, червні й липні, багато нових пісень появлялись в селі. От приїхав який панич на вакації і також не з голими руками: нову пісню привіз. І чутка про нову пісню переносилась як пожежа, говорили про неї, а на другий день вже її співали. Пригадую ці гарні часи і жаль стає.

Тому думаю, що тепер у нас всі дані на те, щоб цю традицію відновити. Геть усякий намул і чужі впливи, давайте нам назад наше, давайте назад нам нашу пісню! Давайте більше фантазії й поезії, а тоді життя стане легшим, кращим, присмнішим, ну, і довшим. Може тоді омине нас неодин серцевий випадок. Тому: честь нашій пісні, хай живе наша пісня!

Іван Івахів

Мирон Б. Куропась

ЧОГО МИ ХОЧЕМО ВІД НАШОЇ МОЛОДІ?

(Дискусійне)

Про Автора: колишній президент МУН, тепер головний радний Українського Народного Союзу, п. Куропась працює для Виховного Уряду в Шикаґо як заступник директора середньої школи ім. Маршала. Він має ступінь М. А. в психології і тепер працює над докторським титулом у ділянці педагогіки на Мишиґенському університеті. Друковані нижче статті є українським перекладом з англійського ориґіналу, що друкуватиметься в англомовному „Українському Тижневику".

Протягом недавніх років наша українсько-американська суспільність зробила дечого, з чого ми можемо бути справді горді. Ми збудували нові церкви, нові осередки для молоді, нові народні доми. Набули посілості і розбудували відпочинкові оселі. Ми бачили безчисленних членів нашого молодшого покоління із закінченими студіями на високих школах на шляху до провідних місць у їхніх професіях. Ми мали деякі успіхи серед провідних людей обидвох політичних партій Америки в зверненні їх уваги на український визвольний хрестоносний похід і лави наших приятелів ростуть з кожним днем. Значення українців у світовому релігійному русі є визнане, вітане і ентузіястично підтримуване. Ніхто не може заперечити, що наша українсько - американська суспільність зробила великий шмат дороги і набрала більшого значення, зміцніла фінансово та добилась поваги як під політичним так і релігійним оглядами.

Однак не прийшов ще час спочити на лаврах, бо виникає нова проблема, що вимагає від цілої українсько-американської суспільности найбільшої уваги та зусилля. Ціле майбутнє життя тут, в ЗДА, може залежати від нашої розв'язки цієї проблеми, бо вона дотичить найбільш цінного нашого скарбу — нашої молоді.

Помимо численних заперечень, стає щораз ясніше, що надто велика кількість наших молодих людей виявляють познаки поведінки, яка, якщо розгорнеться в своїх пропорціях і інтенсивності, може стати загрозою для найкращих інтересів цілої нашої українсько - американської спільноти. Можливо, що теперішнє відчуження деяких молодих людей від українсько - американських справ є тільки тимчасовим явищем, щось вроді процесу реінтеґрації, що наприкінці може виявитися корисним як для психологічного самопочуття нашої молоді так і для нашої суспільности. А можливо, що теперішня тенденція є початком сталого відпливу, який може довести до повної ліквідації української суспільности в Америці.

Різні наші громади та інституції відчувають в різний спосіб наслідки цього теперішнього розвитку. В тих українсько - американських громадах, де відсоток тут народжених є найвищий, теперішня ситуація досягла розмірів, що виявляють себе в діяпазоні між резиґнацією і панікою, залежно від ступня зацікавлення старшої ґенерації. В цих громадах, де відсоток народжених в Україні або в інших країнах Европи є відносно високий, теперішня проблема відчувається відносно слабо. Все таки, деяке відчуження дається відчути навіть в цих громадах і суспільні провідники виявляють своє затривоження, свідомі, що тільки час відмежовує їх від проблем і клопотів інших громад.

Наші інституції теж затривожені. Провідники наших Церков журяться браком зацікавлення молоді в керуванні цими установами. Наші культурно-виховні організації ствердjують брак молодих письменників, експертів культури і взагалі зацікавлених членів. Наші політичні організації не здобувають жадних нових членів. Молодечі організації мають труднощі із добором і вихованням майбутніх провідних кадрів. Наші школи є щораз менше здібні вимагати і досягти високих стандартів в галузі українознавчих наук. Накінець, свідомі батьки-українці проявляють познаки алярму. Бажаючи вкласти в душі своїх дітей багату спадщину української культури, вони зустрічаються із стіною непорозуміння. Батьки нарікають на труднощі порозуміння з їх власними дітьми, якщо йдеться про справи і завдання українсько-американської спільноти.

Хоч теперішня ситуація ще не є критична, все таки вона вимагає уваги. Це є проблема, що виростає понад релігійні, політичні чи організаційні розмежування. Всі українці можуть скористати багато із спокійного, уважного та інтеліґентного розгляду проблеми, базованого на науковій аналізі та авторитетній опінії. Якщо покажеться, що теперішня ситуація є тільки тимчасовою, або перебільшеною, тим краще для нас усіх. Ми нічого не втратимо і можемо тоді віддихнути спокійно, що те, що ми робимо з нашою молоддю, є правильне. Якщо ж однак, виявиться, що теперішній напрям не є часовий ані поверховний, що це радше невідкличний наслідок недотягнень з боку нашої суспільности, тоді ми зробимо великий крок уперед. Ми матимемо змогу поробити зміни у відповідний, вигідний час. У всякому випадку, розгляд проблеми нашої молоді виглядає дуже на місці і на часі.

„Де є наша молодь?"

З наміром розпочати пресову дискусію над теперішнім станом нашої молоді в Америці, серія статтей п. н.: „Де наша молодь" появилась на сторінках „Свободи" минулого літа. Статті ці маточок, а саме:
ли намір підкреслити низку

1. Питання „де є наша молодь", так часто висловлюване людьми старшого покоління на підкреслення їхньої журби „асиміляцією" нашої молоді, є питанням невластивим, т. зн. це не є питання, відповідь на яке дасть нам розв'язку проблеми молоді. Питання це зайве, бо ми знаємо, де є наша молодь.

2. Якщо ми справді бажаємо втримати нашу молодь при наших громадах, ми повинні поставити два інші питання: а) чого ми хочемо від нашої молоді; або які є наші виховні цілі?, б) як ми можемо досягти наші цілі, тобто що нам робити, щоб реалізувати наші бажання і надії, якщо ми вже вирішимо чого хочемо.

3. Кінцева точка, згаданої серії статтей підкреслила факт, що коли ми хочемо відповісти на два повищі питання реалістично і інтеліґентно, ми мусимо взяти до уваги низку факторів, що неодмінно виплинуть на наші відповіді: а) позитивні і неґативні аспекти американської та української сторінки нашого суспільства; б) невідкличність асиміляції; в) психіку, потреби, спокуси і здобутки нашої молоді, яка розвивається на цьому континенті.

Нарешті, була зроблена пропозиція взяти під увагу акультурацію (окреслену, як взаємний вплив двох культур у тривалому контакті так, щоб обидві могли існувати) як можливу філософічну базу для виховання нашої молоді.

(Продовження буде)

Х. Довгалюк

ВЕСІЛЛЯ В КРИВІЙ ЛУЦІ

(6)

Другий важливий весільний канон, що наближає нас до часу, коли молода буде прощатися з рідним домом, — це обсилання короваєм і перепій. Всі прошені гості отримують частинку короваю і в тім часі, обдаровують молоду пару. Але все те робиться з великим мистецьким смаком, щоб не виглядало, що кличуть гостей до столу лише для того, щоб принесли молодим подарунок.

Час, коли вже треба починати перепій, дають світилки з дружками своєю піснею:

Батеньку перепою,
Перепий нам щастя й долю,
Як багата я буду,
То вас не забуду...

Таку ж пісню співають для мами, братів і сестер, лише міняють слова в першій строфці і співають „матінко перепою", або „брате мій перепою", „сестро моя перепою" ... перепий нам щастя й долю ... Коло короваю сидить староста весілля, часто „професіональний" сватальник, якого ми знаємо з початку оповідання. Він перев'язаний рушником, який одержав від молодої в час сватання, ріже коровай, кладе на тарілку, молода на вухо підказує йому, кого обдарувати; Староста передає слова молодої бояринові, а боярин підносить високо тарілку і проголошує:

Десь тут має бути,
Хай дасться чути,
Тітка Єлисавета, (ім'я гостя)
Проголошуєм вам шану,
Молоді вам зичать раю
І просять до короваю...
Музики!..

Музики, для кожного гостя, що підходить до короваю „ріжуть" веселу приґривку. Викликаний гість підходить до боярина, бере коровай, дякує, вітається з молодим і молодою, дає свій перепій. Кожного гостя молода пара частує горілкою. Оце зветься „обсилають короваєм", або перепій. По закінченні перепою музики виходять на двір і грають до танцю. Танцюють всі хто хоче і кому горілка не дуже вдарила по колінах ... Ті, що не можуть танцювати, пробують співати, або щось голосного розповідають, всякі „новини"; старший гість, звичайно про те, як то він був молодий ... як він був боярином то „оці бояри, що ви бачите, то просто горобці, а не хлопці ... Але то суща правда".

Кухарки і всі молодиці — коровайниці також, дещо перекусили, і вийшли, щоб потанцювати. Вони танцюють, приплескують в долоні, приспівують і задають тон всьому весіллю. Свашки вміють незчисленну кількість різних приспівок, частину з яких, якби записав, то ...

Центральною фігурою тепер є, улюбленик усіх молодиць, музика Адам, бо він ліпше вміє співати від усіх свашок. Жінки відлучили його від музик, взяли в кільце і танцюють і співають і весілля прославляють ... Тимошиха пригадала собі Адамові вуса і зразу йому пісню:

Ішли дівки з Бондарівки,
Надибали Джуса,
Посадили на пеньочку,
Обрізали вуса...

Це подобалося Адамові, піднесло його духом, бо тепер він знає, що не лише йому підрізали вуса, а якийсь, бідолаха Джус, також потерпів ...

На дворі вже вечоріє і молодій пора вибиратися до молодого. Це є великий канонічний акт весільної драми. Його підготовляють своїми піснями дружки і світилки молодих. Перш усього вони дякують:

Дякуємо мамі,
За честь, за гостину,
За любу дитину,
Що нам виховала,
Від огню зберігала,
Від огню і води,
І злої пригоди...

Усі весільні „чуються" весело. Музики зміняють „Гопак" на „Метелицю", „Метелицю" на „Козачок": більш тверезі „йдуть" навприсядки, а ті, що не можуть в такт присісти, лише підковками вистукують ... Характерно, що веселих танців на весіллі танцюють із жінок лише старші молодиці і ніколи в світі дівчата. Якби якась дружка пішла в п'яний танок з молодицями, то вона довго чекала б на жениха. А молодицям — море по коліна. Вони, танцюючи, ще й вихваляють себе:

Ой, випила, вихилила,
Сама себе похвалила,
Що я з доброго роду,
П'ю горілку, як воду...

Питсбург, Па.

ВІДБУВСЯ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

Питсбург. — В неділю, 8 серпня у Вест Вю Парк біля Питсбургу відбувся традиційний „Український День", що його спонзорували Об'єднані Українсько-Американські Організації Зах. Пенсилвенії та Відділ УККА в Питсбургу.

Щороку Українська Громада Питсбуржчини збирається у Вест Вю Парку, щоб пригадати славні дні минулого, вшанувати світлі постаті в історії Визвольної Боротьби Українського Народу та провірити й скріпити наш духовий зв'язок із неупокореною Україною, яка вимагає від нас, української еміграції, великих діл для справи визволення Українського народу.

Цьогорічний Український День був присвячений двом історичним датам: 50-літтю Українських Січових Стрільців і 15-ій річниці геройської смерти Головного Командира УПА ген. Тараса Чупринки — Романа Шухевича.

Підготовка до Українського Дня пляново велася впродовж останніх 3-х місяців, охоплюючи не лише Питсбург, але також українські громади Ембрідж, Мекізракс, Карнегі, Линдора і Арнольд. Офіційна частина Українського Дня розпочалася о год. 3-ій по полудні американським гимном у виконанні хору Української Православної Ліґи під управою о. прот. Степана Голутяка. На тлі хору, голова Об'єднаних Організацій п. Дмитро Старощак виголосив вступне слово, яким з'ясував значення двох історичних дат, яким присвячений цьогорічний Український День в Питсбургу. Хор Укр. Православної Ліґи виконав кілька стрілецьких і повстанських пісень.

Керівник програми Українського Дня п. Володимир Мазур на час політичної частини Дня покликав Почесну Президію із представників військових формацій, які змагались за Суверенну Українську Державу, починаючи від УСС-ів аж до героїчної УПА. В Почесній Президії були заступлені: Українська Дивізія особою о. д-ра І. Нагаєвського, Українська Галицька Армія — о. Василь Джеджора, Армія УНР — суддя Микола Кудрицький, підпільні формації, що діяли на Рідних Землях УВО-ОУН — п. Олекса Голуб'як і Січові Стрільці — д-р Володимир Калина, що був також головним промовцем Українського Дня. Голова Об'єднаних Організацій представив мейора міста Питсбургу Джозефа Барра та попросив його до слова.

Після виступу мейора Питсбургу керівник програми Українського Дня представив і попросив до слова бувшого старшину УСС-ів, а нині директора Українського Військового Історичного Інституту при НТШ д-ра Володимира Калину з Ню Йорку. Д-р Калина привітав учасників Українського дня від Централі УККА, бажаючи організаційній українській громаді дальших успіхів у праці.

Промовець у 15-ти хв. промові, виголошеній із знаменитою дикцією, з'ясував значення двох історичних дат в житті українського народу, зупиняючись зокрема на збройній боротьбі українського народу в час 2-ої Світової Війни в радах УПА і на постаті головного командира Романа Шухевича — Тараса Чупринки.

Після політичної частини відбулася мистецька програма, в якій виступили дитяча мандолінова оркестра під управою о. прот. С. Голутяка та групи танцюристів із Карнеґі і Линдора. Закінчуючи програму Українського Дня, п. В. Мазур зложив подяку всім організаціям і особам, які причинилися до влаштування цього Дня. Складаючи подяку прелеґентові д-рові В. Калині, який також заступав Централю УККА, п. Мазур запевнив в імені всієї громади, що Питсбуржчина всеціло піддержує політику УККА і цю піддержку засвідчить збіркою УНФонду вже в найближчих місяцях. На Українському Дні у Вест Вю Парк працювала українська кухня в заряді сестрицтва церкви Пречистої Діви Марії з Мекізракс, а Питсбурзький Відділ Союзу Українок влаштував прекрасну виставку українських експонатів, що приміщувалась в одному із павільйонів парку. 21-ий Відділ ООЧСУ влаштував кіоск націоналістичних видань.

До пізнього вечора у Вест Вю Парку гомоніла українська мова і пісня. Тут стрінулись давні приятелі і знайомі, які щороку очікують на цей день. Любителі танцю мали змогу забавитись під звуки оркестри Ігора Турчина.

П. Г.

Філядельфія, Па.

З ДІЯЛЬНОСТИ КОМІТЕТУ ДЛЯ СПРАВ НАТУРАЛІЗАЦІЇ

Дейвід Берк із 49-ої республіканської дільниці у Філядельфії передає п-і Дарії Завадович, заступниці голови комітету для справ натуралізації відзначення за її працю. Перший з правого боку — голова комітету Іван Одежинський, гол. радний УНС. Зліва стоїть Джордж Гершенфелд, правний дорадник натуралізаційної програми. Сидять: адв. Іван Дудун, заст. голови комітету та Ю. Гадач, його член

Неодноразово в нашій українській пресі згадувалось про потребу натуралізації. Стати громадянином ЗДА — це дуже цінний привілей, який Конституція та закони Америки дають всім тим новоприбулим, які, після п'ятирічного перебування в ЗДА та при умові, що вони — новоприбулі — відповідають певному рядові вимог та перейдуть законом приписану формальну процедуру натуралізації, себто зречення попереднього громадянства та складення присяги на вірність З'єдиненим Державам Америки.

Немає сумнів, що американське суспільство надає великої ваги справі натуралізації, іміграція ж бо є одним із факторів зросту населення й розвитку країни в етнічно-культурній багатоскладовості та різновидності. Саме тому численні суспільні американські установи є віддавна промоторами та спонзорами процесу натуралізації. Такими є Загальна Рада, різні церковні, світські братерські установи та об'єднання. Велику активність в справі натуралізації виявляють також американські політичні партії. Прикладом такої діяльности може бути так звана „Пайлот Проґрем" натуралізації, що заіснувала кілька років тому у Філядельфії з ініціятиви міського Комітету Республіканської Партії. Участь в цій програмі належить до найважливіших кожночасних завдань праці таких американсько-українських установ, як, наприклад, УАРК у Філядельфії.

Перед двома роками з ініціятиви теперішнього голови УАРК Івана Одежинського та за апробатою міського комітету республіканської партії у Філядельфії був створений Комітет для справ натуралізації, зокрема в справі допомоги бажаючим підготовитися для оформлення подань на громадянство. Для правної поради в праці комітету провід партії приділив відомих українському громадянству експертів від справ натуралізації адвоката Джорджа Герденфельда та знаного українського правника адв. Тому Дармопрая. До складу цього комітету увійшли, як голова, Іван Одежинський, члени: Дарія Завадович, Юрій Прокопишин, Ольга Лужецька-Скафіолі, Е. Метанчук-Фекетікс, Я. Гельо, ред. Олег Лисяк, д-р Микола Головецький, а в останнім часі Михайло Смілий, адв. Данило Максимюк та Володимир Біляїв.

В чім полягає праця комітету. В першу чергу члени його уділяють вичерпні вияснення на ті питання, які цікавлять кандидатів на підданство, вони також оформлюють повністю кожне індивідуальне подання у вечірні години, і вже повністю оформлену справу передають до канцелярії відділу іміґрації та натуралізації, який розпочинає урядовий перегляд справи. Варто відзначити, що з послуг праці цього українського, як бачимо, за особистим складом комітету вже також скористали аплікани також інших національностей: поляки, словаки, серби, хорвати, мадяри, жиди та балтійці. Про українців либонь немає сумніву, в якій то мірі вони користають з праці своїх земляків. Згідно з інформацій урядових чинників Служби Іміграції і Натуралізації у Філядельфії після першого січня наступного року понад 1.000 українців отримають американське підданство. Більшість оцих майбутніх громадян Америки знають, що в справі оформлення аплікацій, порадами, вказівками та іншим їм послужив властиво вище згаданий комітет.

Про працю комітету добре знають не тільки місцеві, але стейтові та федеральні установи та особисто працею цікавились і її позитивно оцінили законодавці міста в стейтових та федеральних палатах репрезентантів та в сенатах. Міський Республіканський Комітет спеціяльними грамотами відзначив діяльність всіх вищезгаданих громадян — членів комітету. Праця комітету цим не обмежена. Навпаки, передбачається зріст його діяльности, з огляду на постійний приплив наших земляків з країн Південної Америки. Кожного вівтірка вечором між годинами 7-9 у винайманім приміщенню Українського Спортового Клюбу „Тризуб" при 4932 Північ Брод вулиця урядує член комітету управнений подавати інформації в справах подань на підданство всім зацікавленим в цій справі землякам. А зацікавлених є ще досить багато. Тому і всім зацікавленим і працьовитим членам „Пайлот Проґрам" бажаємо успіхів у корисній праці.

В. Ч-к

Клівленд, Огайо

УСПІШНІ ОКРУЖНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

Заходами Окружного Комітету Союзових Відділів міста Клівленд і околиці відбулись тут у Народному Домі 6-го серпня організаційні Збори, на яких були репрезентовані 14 Відділів 32 урядниками. Не було репрезентації від Відділів 50 і 233 з Лорейну та 334 з Клівленду. Нові термінові грамоти (5 і 10-річні) та всі головні зміни, що ввійшли в силу з днем 1-го липня, були основно вияснені на тих зборах.

Головний радний п. Д. Шмаґала, який є головою Окр. Комітету, відкрив збори і ними проводив. В програмі зборів були три точки: Союзовий день, що його підготовляла Округа на неділю 22-го серпня, організаційні справи й третя — секретарсько-Організаторські Курси, що мають відбутися в Клівленді 17, 18, 19 вересня ц. р.

Протокол із минулих нарад і наспілу кореспонденцію з головної Канцелярії УНСоюзу відчитав сек. Окр. Комітету п. Кравчук, а про підготову до Союзового дня звітував імпрезовий референт п. М. Молеський. Доповнювали його інші члени підготовного Комітету.

Організаційні справи реферував обл. орг. Володимир Гірняк. Почав він їх тим, що зробили всі Відділи в Окрузі за минулих 6 місяців, а також, що треба буде зробити до закінчення року, щоб гідно виконати обов'язки відділових урядників. Він вияснив вартість з нових термінових грамот, які увійшли в життя з днем 1-го липня ц. р., й закликав усіх урядників до поширення їх спершу серед членів, а відтак і всього нашого громадянства, бо саме ці термінові й акцидентові грамоти доповнюють потрібне забезпечення для кожної людини на високі суми за дуже низьку ціну. Прикладами наводив він, що переважаюча більшість членів УНС є досі лише членами УНСоюзу, але забезпечення немає, бо не можна називати забезпеченням на $500, $1000, чи навіть $2000, тоді, як ці суми не покривають навіть, у багатьох випадках, самих похоронних коштів, залишаючи родину в безвихідних матеріяльних клопотах. Тепер треба передумати справи до кінця й започаткувати від себе самих запитом: — Чи маю я забезпечення в УНС, чи я є лише його членом і потішаю себе й мою родину? Якщо ми всі це зробимо, то до кінця біжучого року не тільки Союз здобуде десятку тисяч нових членів на нові грамоти, але й наші родини напевно будуть забезпечені на всякі випадки, що людям трапляються кожного дня.

Пан В. Гірняк звернув увагу на зниження вкладок від сум, починаючи від $3000 вгору, а також і в молодечому департаменті, що сміло видержують конкуренцію з великими асекураційними компаніями. Дав пораду всім організаторам, щоб не просили вони наших людей ставати членами УНСоюзу, але щоденно пояснювали й переконували їх забезпечувати себе в Союзі, бо дотеперішнє забезпечення не є вистачальне, бо воно не узглядновало нещасливих випадків і було, часто, забезпеченням на низькі суми.

Відділовим організаторам вияснив, що, збільшуючи забезпеченеві суми до висоти $3,000, $2,000, $1,000, і $500, до певного віку без лікарських оглядин треба бути справедливим до себе, Союзу і до того, кого ми забезпечуємо, та виповнювати поліси лише тим, що є при повному здоров'ю і, не мали більших операцій, а всіх інших посилати до лікарів на оглядини, бо коли не будуть так робити, то можуть спричинити неприємності для себе самих, Союзу й родині тих, що їх забезпечили, якщо наступить скора смерть від затаєної хвороби! Іншими словами: всі Союзові організатори повинні бути справедливими й у своїй організаційній праці керуватися загальним добром Союзу й забезпечених ним членів.

Були запити й дискусія, в якій забирали слово організатори пп. проф. Чучкевич, інж. Волинець, та Кисіль, Стецяк, пані Жеребняк, Мураль і гол. радна пані Олінкевич.

Всі погодились влаштувати Курси у назначеному часі в Клівленді. В Курсах повинні взяти участь всі відділові урядники, бо вчитись ніколи не запізно для нікого.

На закінчення зборів п. Д. Шмаґала подякував усім за чисельну участь та взивав до активної праці в другому півріччі не лише секретарів, але всіх урядників виконати свою квоту в передконвенційному році. Усі на це погодились й прирекли виконати своє завдання для Батька-Союзу.

Г. В.

ПОВІДОМЛЕННЯ РЕДАКЦІЇ

У „Свободі" ч. 150 з 17-го серпня ц. р. надруковано допис: „З'їзд Краєвого Комітету у ЗДА за створення Католицького Патріярхату". Допис, приготований на підставі повідомлення цього Комітету, був підписаний ініціялами Ю. Ст. З уваги на те, що таких ініціялів уживає д-р Юрій Старосольський, стверджуємо, що д-р Юрій Старосольський не був автором надрукованого в „Свободі" допису і його не підписував.

Редакція.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В нотатці Людмили Коваленко „Цікавий помисл" пропущено і серед виконавців не названо було Марійку, Бориса і Ромчика Федорцевих, які відспівали тріо „Котик", „Ой, Івасю, що ти робиш" та „Книжечку". Всі вони учні „Музичного садочка" п-і Галини Мирошниченко-Кузьми.

(Нотатка в „Свободі" з 10-го серпня 1965 р.).

● В Еспанії, недалеко місцевости Премія де Мар, згинули в автомобільній катастрофі дві американські молоді вчительки, обидві у віці 23 роки, а три американські вояки були поранені. Їхнє авто зударилося з автобусом. Згинув токож водій автобусу і один мотоцикліст.

Що писала „Свобода" 50 років тому

„Свобода" з 12 серпня 1915 року.

„Оснування Народної Канцелярії, Інформаційного Бюра для наших земляків в Америці".

„Вже від довшого часу багато наших земляків із Злучених Держав, з Канади і зі старого краю зверталися часто до нас за різними вказівками і радами. Дотепер полагоджувала ці справи редакція і адміністрація часопису „Свободи".

Однак в послідніх часах з приводу війни в Европі стало напливати щораз більше листів з просьбами о уділення різних інформацій. Тому, щоби прийти в поміч нашим землякам, ухвалено на останнім засіданню Української Народної Ради заложити інформаційне Бюро під назвою „Народна Канцелярія" . . . „Народна Канцелярія" віднеслася до всіх важніших комітетів, товариств та до всіх часописей в старім краю з просьбою о поміч в сій для наших людей так важній праці . . . Всі листи належить посилати на адресу „Інформейшен Бюро, 83 Гренд Стріт, Джерзи Сиrі, Ню Джерзі".

„Свобода" з 19 серпня 1915 року.

„В увільненім Львові"

„Львів, 13 липня 1915. Хочу Вам дати хоч загальний образ життя в увільненім Львові. Про заложення Комітету Українців міста певно вже знаєте. Зараз по своїм заложенню Комітет звернувся до українців міста Львова з відозвою, якою завізвав до відбудовання українського життя в столиці Галицької України. Відозву розліплено на мурах міста . . . Сповняючи репрезентаційні чинности Комітет витав архикнязя Фридриха, був у генерала Бен Ермолія, а також відбув конференцію з бувшим намісником Коритовським, до якого вибралася делеґація Комітету, зложена з: нотаря Онишкевича, шкільного радника Сидора Громницького, надрадника домен Юліяна Січинського, консисторського радника о. Юліяна Дзеровича та горожанина м. Львова п. Софрона Ференцевича, щоби йому представити теперішні потреби українського населення міста Львова . . . Заходами Комітету зараз на другий день по увільненню Львова почало виходити щодня „Нове Слово", яке виходило від 23 червня до 12 липня, разом 19 чисел. Нинішнього дня замість „Нового Слова" появилося перше число „Українського Слова", яке підписують: яко видавець п. Федь Федорців, а яко відповідальний редактор п. Стефан Чарнецький. Крім української щоденної часописи появилася літературна однодніівка п. н. „В той ясний день. На спомин освободження Львова 22 червня 1915" . . .

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 24-го червня 1965 року, відійшла у Вічність Найдорожча ДРУЖИНА і СЕСТРА

бл. п. АННА БОДАК

Покійна народилася в селі Ренів, пов. Тернопіль, Галичина. Похорон відбувся 28-го червня 1965 р. з церкви св. Духа в Брукліні, на цвинтар св. Івана.

В нашому смутку і горю ми зазнали багато потіхи і розради і цею дорогою складаємо нашу сердечну подяку.

В першій мірі дякуємо Вир. о. о. а це Деканові Володимирові Андрушкову, Зеновієві Павловичові і Любомирові Мудрому за Панахиди і похоронні Богослуження. Дякуємо всім Приятелям і Знайомим за пожертви на Служби Божі і квіти. Особлившу подяку складаємо 21-му Відділові СУА за участь в похороні. Сердечно дякуємо п-ні Марії Демидчук за гарну промову над домовиною в похороннім заведенні, а п-ні Анні Баран, голові 21-го Відд. СУА за прощальну промову на цвинтарі.

На кінець наша подяка похоронному заведенню п. Сенькова за точне і совісне полагодження всіх справ, зв'язаних з похороном.

Хай Всім Вам Господь нагородить сторицею.

ТОМА — муж
КЛИМЕНТИНА ЖИТИНСЬКА — сестра з мужем
і Родина в Краю

СПОРТ

Редагує В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

Легкоатлетичні першості УСЦАК — відбудуться в суботу і неділю, 28-го і 29-го серпня на оселі „Пластова Січ" біля Торонта в Канаді. Господарем цих змагань за першість українських легкоатлетів Америки і Канади є Пластова Станиця в Торонті.

Турнір відбиванки — дружин чоловіків і жінок за мандрівні чаші УРСоюзу відбудеться в суботу і неділю, 28 і 29 серпня на оселі Верховина в Глен Спей, Н. Й. Проводником змагань буде ланковий відбиванки СУАСТ. Схід д-р Михайло Снігурович.

Спортовий пікнік УСК-у Ню Йорк — в програмі якого будуть розіграні товариські футбольні змагання УСК — Н. Й. Інтер і відбиванкові змагання, відбудеться в неділю, 29-го серпня на Українському Селі в Бавид Бруку, Н. Дж.

Спортовий пікнік „Чорноморської Січі" Ньюарк — відбудеться в неділю, 29-го серпня на площі української кат. церкви св. Ів. Хрестителя у Випані, Н. Дж. Дохід з пікніку призначений на першу дружину футболу „Ч. Січі", яка вже 19-го вересня починає новий ліговий сезон.

**

БЕНКЕТ УСК-у — ЧЕМПІОНА ЗДА

Для відзначення переможної футбольної дружини, яка здобула першість і Чашу ЗДА 1965 року, влаштовує провід УСК-у бенкет в суботу, 11-го вересня о год. 7-ій вечором в залі УНДому в Ню Йорку. В бенкеті візьмуть участь представники українських установ та члени проводу Футбольного Союзу ЗДА, які вручать УСКлюбові Чашу ЗДА, а поодиноким змагунам і менажерові дружини чемпіонів нагороди-відзначальні чаші. Зголошення до участи в бенкеті приймає провід УСК-у в домівці при 12 Ст. Маркс Плейс, як теж фірми: Висилкове Бюро Пачок Роман при 141 Друга Евню, Ювелірна Крамниця при 133 Друга Евню і Фризієрня Н. Головінського при 123 Ст. Маркс Плейс, усі в Ню Йорку.

**

ЛЬВІВ, КЛІВЛЕНД — ПЕРШУН ПІВНОЧІ

Клівленд, 7 і 8 серпня. — Дружинові тенісові першості Півночі відбулися стараннями Змагової Комісії під проводом завзятця Яреми Попеля з участю „Черника" з Дітройту, „Левів" з Шикаґа і місцевого „Львова". Організатори (читай: Я. Попель із своїми підкомандними здебільша чинними тенісовими змагунами) мусіли наперед в обидва дні перемогти відкриті лотоки згори: дві кожного дня треба було мітлами („мапами") і коцами висушувати озера на кортах після доців. В таких умовах щаслива перемога „Львова" прийшла як нагорода згори. Частинно успіх клівлендців прийшов внаслідок хибної стратегії „Левів", які вислали в бій 2 дружини. „Львів" розгромив своїх (призначених проти „Львова") шикаґівців 4:1 і тоді вже не допомогла „Левам" нічого перемога в другому зустрічі над „Черником", що приїхав без чемпіона Лева Воробкевича.

Всі три дружини пред'явили до кінцевого розрахунку по одній перемозі й по одній поразці. Про першість і право грати у фіналі УСЦАК проти першуна Сходу рішило сумаричне відношення перемог та поразок. Технічні висліди, подані в такому порядку, як назви дружин у дужиновому висліді:

„Львів" — „Леви" 4:1

А. Попель — Ст. Дижурко 7:5, 6:2
В. Лютий — М. Кулицький 4:6, 6:2, 4:6
А. Попель — М. Кулицький 6:0, 6:2
В. Лютий — Ст. Дижурко 6:0, 6:0
(без гри — Дижурко не з'явився до гри на час)
Ю. Попель і Ю. Грабець — Ст. Дижурко і М. Кулицький 6:2, 1:6, 7:5

„Львів" — „Черник" 2:3

А. Попель — Б. Сливка 2:6, 3:6
В. Лютий — Р. Смаль 4:6, 4:6
А. Попель — Р. Смаль 2:6, 1:6
В. Лютий — Б. Сливка 6:2, 6:4
Ю. Лютий і Ю. Грабець — Б. Сливка і Б. Олексієнко 5:7,3:6

„Черник" — „Леви" 1:4

Б. Сливка — Ю. Процик 2:6, 3:4
Р. Смаль — О. Струц 8:6, 6:4
Р. Смаль — Ю. Процик 1:6, 6:2, 2:6
Б. Сливка — О. Струц 2:6, 2:6
Б. Сливка і Б. Олексієнко — О. Струц і Ю. Процик 3:6, 4:6

Загальне точкування перемог і поразок

„Львів" 6:4
„Леви" 5:5
„Черник" 4:6

Після змагань мгр Ярослав Говикович, б. голова „Львова", „в цивілі" фотограф, передав переможній дружині „Львова" мандрівну нагороду власної фундації. Цей трофей здобуде на власність той клюб, який здобуде його за час п'яти років найбільше разів.

Секретарем змагань був мгр. Ст. Маланчук, а членом „без теки" (але з „мапою") у Комісії Змагань був підписаний.

О. Гайський

**

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ГОБОКЕН ФК 2 : 3

Юніон, 22-го серпня. — Черговї товариські змагання для випробування нових змагунів відбула Чорноморська Січ з німецьким клюбом Гобокен. В складі цієї першої дружини, між іншими, виступали такі футболісти: Юрків, Саварин, Воробець, Каздоба, Німерчинський, Рада, В. Чмкович, Німерчинський П, Коваленко, Бакун і два чужинці. Ворота для „Ч. Січі" здобули: Каздоба і Альбез. В передзмагу юнаки „Ч. Січі" змірялися з резервою Гобокен і програли зустріч 4:6. В складі юнаків бракувало Л. Гури.

ЛЕВ ГУРА В Ст. ЛУЇС, МІЗ.

Лев Гура, один з визначніших молодих футболістів „Чор. Січі" — дружини юнаків, відлетів літаком 22-го серпня ц. р. до м. Ст. Луїс, де під наглядом ЮССФА розпічнеться однотижнева підготова збірної ЗДА для міжнародніх змагань. Крім Гури із Чорноморської Січі був визначений до збірної також Б. Хамуляк, але він не міг поїхати через особисті перешкоди.

Лев Гура, це брат відомого колишнього футболіста Мирона Гури, який належав до провідних змагунів університетів ЗДА, а тепер є в Академії Фльоти в Аннаполісі. Лев разом із своїми батьками — др Ігорем і мгр Лідією Гурами є членами Відділу УНСоюзу в Ірвінгтоні.

О. Твардовський

**

ВІСТІ З ТОРОНТА

Україна — Кіченер 2:1
Україна — Судбури 1:0

Після цих перемог Україна зрівнялася точками із Гакоахом на чолі табелі Національної Ліги. До кінця сезону залишилося Україні ще сім змагань, в тому й рішальні зустрічі з Гакоахом. Ворота для України здобули: Ріп і Довгалюк проти Кіченер і Бітті проти Судбурів.

Степан Мисакович — активний член українських спортових товариств, кол. член УСТ „Хуртовина" в Комарні і СТ „Україна" в Німеччині, і останньо членом основник СТ „Україна" в Торонті, помер 7-го серпня цього року на 42-му році життя. Дружина Слава, сини Зенон і Андрій та українська громада м. Торонта відпровадили тіло цього спортового діяча на вічний спочинок 19-го серпня 1965 року.

О. Стецьків

Ювілейні змагання тенісу і плавання на „Союзівці"

В індивідуальних тенісових першостях Української Спортової Централі Америки і Канади, які відбудуться 4, 5 і 6 вересня на Союзівці, змагається звичайно близько сотні тенісистів. В минулому році повторили свої успіхи в конкуренціях чоловіків і жінок Лев Воробкевич і Люся Друневич, здобуваючи за три чемпіонати мандрівні Чаші УНСоюзу і Союзівки на власність. В цих двох конкуренціях нові мандрівні чаші ждуть на нових першунів, однак не виключене, що цими новими чемпіонами, яким припадуть нові чаші, будуть саме ці самі „старі" чемпіони.

В конкуренції сеньйорів боротьба за примат ведеться із змінним щастям серед групи тенісистів, які не уступають один одному досвідом. Намірюється цим разом здобути чашу сеньйорів напостійно двократний першун — Константин Бень. Цьогорічний чемпіонат сеньйорів зробив би його власником цієї чаші „Свободи". Але, чи так легко дозволять на те другі суперники, в тому в першу чергу Богдан Стопницький і Володимир Гук — покажуть щойно зустрічі на кортах Союзівки.

Ходять чутки, що грядуть несподіванки в групі юнаків, тому й симпатики білого спорту очікують з надіями появи молодих тенісистів у групах юнаків і юначок. Союзівка вже вповні готова на тенісові і плавацькі змагання із своїми відновленими кортами та „олімпійським" басейном. Слово тепер за змагунами, яких зустрічами керуватиме незаступимий інженер Богдан Рак який на цих першостях сяткуватиме своєрідний ювілей своєї праці по тім боці океану. Тут треба згадати, що він має за собою роки праці ще й на тому боці, в рідному Львові. Невтомний інженер Б. Рак на чолі своїх „сотрудників" з Карпатського Клюбу Лещетарського впертою з успіхом лупає тверду скалу для промощення шляху до нашої молоді для тенісу, плавання та інших „непопулярних" тут ділянок спорту. Немає сумніву, що молодь, яка бере участь у влаштовуваних тенісових та плавацьких змаганнях, належно оцінює його працю над її фізичною культурою і вихованням.

В. С.

Лев Воробкевич — першун УСЦАК і Іван Дурбак — другий фіналіст в конкуренції чоловіків.

Люся Друневич — чемпіонка УСЦАК в конкуренції жінок, та друга фіналістка праворуч від неї — Андрія Кейбіда

Інженерові Богданові Ракові, провідникові змагань УСЦАК складає подяку та гратулює за успішно проведену імпрезу на Союзівці головний предсідник УНСоюзу — Йосип Лисогір

Посмертні згадки

СТЕФАН СТАХУРА, член Товариства Сокіл, 218 Відділ УНС в Кембел, Огайо, помер 14 липня 1965 р. на 73 році життя. Покійний був останній з основників нашого Відділу, в котрім довший час був скарбником, а останніх 10 років був контролером Довший час був господарем відділового дому. Покійний походив з села Вільшаниця, повіт Лісько, Зах. Україна. Полишив в глибокому смутку жінку Розалію, двох синів Михайла й Йосифа та дві замужні доньки Гелену Чуй і Марію Дженоф. Похорон відбувся в суботу 17 липня ц. р. з Укр. Кат. Церкви на цвинтар Кальварія, при участи родини, знайомих та членів Відділу.
Вічна Йому Пам'ять!
С. Бурий, секр.

ФЕДІР ДУПНЯК, член 331-го Відділу УНСоюзу в Мілвіл, Н. Дж., упокоївся дня 4-го липня 1965 р. Покійний народжений в селі Поляни, повіт Дупля. Похорон відбувся з церкви св. о. Николая при участи родини і членів Відділу.
Вічна Йому Пам'ять!
А. Романюк, секр.

НІКОЛА ОКОЛІТА, довголітній член Т-ва ім. Т. Шевченка 52 Відд. УНСоюзу в Голіяк, Масс., помер 20 липня 1965 року на 79-му році життя. Покійний походив з села Кокошинці, пов. Скалат, Україна. До УНСоюзу вступив 1923 р. Полишив у смутку дружину Катерину, 2 синів Стефана і Михайла, 2 дочки Марію і Ольгу, 2 зятів, 16 внуків, 2 братів Андрія в Джерзі Сіті, Н. Дж. і Ілька в Вунсакет, Р. Ай. і дальшу родину. Похорон відбувся 23 липня 1965 р. з кат. церкви при участи родини, членів Відділу та знайомих.
Вічна Йому Пам'ять!
Д. Хрупалик, секр.

ТАРЗАН, ч. 5487. Кривавий вівтар смерти!

"THESE BARBARIC PEOPLE OF ZIMBA WERE MOON-WORSHIPERS!" EXPLAINED STEVE HARRIS. "THEY OBEYED EVERY COMMAND OF WALA, THEIR BEAUTIFUL HIGH PRIESTESS—"

"I MENTION WALA BECAUSE SHE HAPPENED TO FALL IN LOVE WITH MY FRIEND, TARZAN—"

"AND THIS SAVED US FROM BEING SACRIFICED TO THE MOON-GOD ON A BLOODY ALTAR OF DEATH!"

— Цей варварський нарід Зімба поклонявся Місяцеві, — виясняв Стів Гарріс. — Вони слухали наказів Валі, своєї найвищої жрекині...

— Я згадав Валю тому, що вона випадково залюбилася в моєму приятелеві, Тарзанові...

— І це властне врятувало нас від того, що ми не стали жертвою божка Місяця на кривавому вівтарі смерти!